

Οικονομικές Ανισότητες και Κοινωνική Πολιτική (ΚΚΠ3)

Κυριάκος Σουλιώ της

ECTS 4,5

Το περιεχόμενο του μαθήματος αναπτύσσεται σε δυο μεγάλες ενότητες. Η πρώτη ενότητα έχει θεωρητικό και μεθοδολογικό προσανατολισμό ώστε οι φοιτητές να γνωρίσουν τις βασικές μεθόδους μέτρησης των οικονομικών ανισοτήτων και της φτώχειας και τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις που σχετίζουν τη φτώχεια με την οικονομική ανάπτυξη και το ρόλο του κράτους πρόνοιας. Καλύπτονται τα ακόλουθα θέματα: δείκτες κατανομής του εισοδήματος και προσδιορισμός κινδύνων φτώχειας, διαμάχη για τη φτώχεια και την αποστέρηση, σημασία των αγορών εργασίας, δημογραφικοί παράγοντες και πρότυπα κοινωνικής αναπαραγωγής, ρόλος των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας. Η δεύτερη ενότητα έχει εμπειρικό και συγκριτικό προσανατολισμό προκειμένου να εμπεδωθούν οι οικονομικές έννοιες και οι στατιστικές μέθοδοι που διδάσκονται στην πρώτη ενότητα. Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα διεθνών ερευνών για την κατανομή των ανισοτήτων και της φτώχειας στις αναπτυγμένες και στις αναπτυσσόμενες χώρες, συγκρίνονται διαφορετικά συστήματα κοινωνικής πολιτικής στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α., και αναπτυξιακά προγράμματα διεθνών οργανισμών (Ο.Η.Ε., Παγκόσμια Τράπεζα). Η εξέλιξη των ανισοτήτων και της φτώχειας στην Ελλάδα εντάσσεται στο διεθνές περιβάλλον και σχετίζεται με το μοντέλο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που διαμορφώθηκε κατά τη μεταπολεμική περίοδο, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις διαστάσεις και τις επιπτώσεις της πρόσφατης οικονομικής κρίσης.

Στόχοι

- Να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν βασικές οικονομικές έννοιες που σχετίζονται με την κατανομή του εισοδήματος, τις ανισότητες, τη φτώχεια κ.λπ.
- Να φέρει τους φοιτητές σε επαφή με τη λογική των μέτρων αναδιανεμητικότητας σε υπερεθνικό και εθνικό επίπεδο.
- Να αποκτήσουν οι φοιτητές την ικανότητα της κριτικής και διεπιστημονικής ανάλυσης φαινομένων που σχετίζονται με την παγκοσμιοποίηση, την οικονομική κρίση κ.λπ.

Προσδοκώ μενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές θα πρέπει να:

- Έχουν αναπτύξει τις γνώσεις τους γύρω από τις βασικές μεθόδους μέτρησης των οικονομικών ανισοτήτων και της φτώχειας.
- Να μπορούν να αξιολογήσουν συγκεκριμένες επιλογές αντιμετώπισης των οικονομικών ανισοτήτων οι οποίες εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.
- Είναι σε θέση να συμμετάσχουν σε ερευνητικές πρωτοβουλίες γύρω από τις αιτίες και τις διαστάσεις των οικονομικών ανισοτήτων και να χρησιμοποιούν σύγχρονα εργαλεία ανάλυσης.
- Μπορούν να προτείνουν λύσεις και επιλογές σε κρίσιμα θέματα που άπτονται της σχέσης των οικονομικών ανισοτήτων με τα επιμέρους πεδία δράσης της κοινωνικής πολιτικής, στη βάση της διεθνούς εμπειρίας και της αντίστοιχης επιστημονικής τεκμηρίωσης.

Δομή

Το μάθημα συνίσταται σε δεκατρείς τρίωρες διαλέξεις. Το εκπαιδευτικό υλικό έχει τη μορφή power point και οι φοιτητές έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε αυτό καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Επιπλέον, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις βάσεις δεδομένων διεθνών οργανισμών (ΟΗΕ, Παγκόσμια Τράπεζα, OECD κ.λπ.), στα δεδομένα των οποίων γίνεται ειδική ανάλυση. Το μάθημα ξεκινά με τα γενικά θέματα που άπτονται των οικονομικών ανισοτήτων (ανάλυση οικονομικών εννοιών, μεθοδολογία μέτρησης των οικονομικών ανισοτήτων και της φτώχειας κ.λπ.), ενώ οι τελευταίες διαλέξεις αφορούν ειδικά ζητήματα όπως πχ οι διαστάσεις της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, οι επιπτώσεις της στις οικονομικές ανισότητες και οι δυνατότητες "απάντησης" στο πλαίσιο της άσκησης κοινωνικής πολιτικής.

Αξιολόγηση

Οι φοιτητές αξιολογούνται στη βάση γραπτών εξετάσεων οι οποίες περιλαμβάνουν υποχρεωτικά και ένα θέμα κρίσης, το οποίο συνδέεται και με την επικαιρότητα γύρω από τις οικονομικές ανισότητες και τη σύνδεσή τους -με αμφίδρομη σχέση- με την κοινωνική

πολιτική.

Βιβλιογραφία

- Dworkin R. (2006), Ισότητα: ισότητα ευημερίας - ισότητα των πόρων, Πόλις, Αθήνα.
- Λιαρόπουλος Λ. (2006), Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνικό Κράτος: Ευρώπη και Αμερική, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Λύτρας Α., Σουλιώτης Κ. (2004), Αποκλεισμοί στην Παγκοσμιοποίηση: Ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Ματσαγγάνης Μ. (2011), Η Κοινωνική Πολιτική σε Δύσκολους Καιρούς, Κριτική, Αθήνα.
- Piketty Th. (2007), Η οικονομία των ανισοτήτων, Πόλις, Αθήνα.
- Σουλιώτης Κ. (2007), Οικονομικές Ανισότητες και Πολιτική Υγείας, Παπαζήσης, Αθήνα.